

บทที่ 5

แนวทางและขั้นตอนปฏิบัติตามมาตรฐานการส่งเสริมกีฬา

แนวทางและขั้นตอนปฏิบัติสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อใช้ในการจัดทำแผนงานหรือวางแผนทางจัดกิจกรรมส่งเสริมการเล่นกีฬาหรือออกกำลังกาย สำหรับท้องถิ่นที่ได้มาตรฐานตัวชี้วัดด้านต่างๆ มีแนวคิดและปรัชญาพื้นฐานหลักการทำงาน ดังนี้

5.1 แนวคิดและปรัชญาพื้นฐาน

แนวคิดและปรัชญาพื้นฐานที่สำคัญ ประกอบด้วย

5.1.1 การเห็นคุณค่าของการเล่นกีฬา และการออกกำลังกาย ผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่นและประชาคม กลุ่มองค์กรชุมชน ต้องมีค่านิยมเห็นคุณค่าของการเล่นกีฬาและออกกำลังกายว่ามีความสำคัญต่อชีวิตของทุกคนในสังคม และชุมชนท้องถิ่น

5.1.2 เป็นภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องตระหนักว่าการส่งเสริมสุขภาพและการพัฒนาคุณภาพของคนมีความสำคัญ และจำเป็นที่ต้องเร่งรัดดำเนินการเป็นอันดับแรกก่อนการพัฒนาในด้านอื่นๆ

5.1.3 กิจกรรมการเล่นกีฬาและออกกำลังกาย เป็นสิ่งสำคัญในการรวมมวลชน และสร้างความสามัคคี ก่อให้เกิดพลังในการทำกิจกรรมร่วมกันในด้านต่างๆ เป็นการสร้างวินัย ความเสียสละ อันจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการสร้างสังคมให้เข้มแข็ง ทั้งสังคมชุมชนและครอบครัว

5.2 หลักการทำงานในการกำหนดนโยบายและแผนส่งเสริมการเล่นกีฬาและการออกกำลังกาย

5.2.1 ยึดหลักการมีส่วนร่วม เพื่อให้ทุกภาคส่วนในชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เห็นคุณค่าของการเล่นกีฬาและการออกกำลังกาย โดยให้เห็นว่าคนเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าและต้องเร่งรัดในการพัฒนาให้เป็นคนดี คนเก่งและมีสุขภาพแข็งแรงเป็นอันดับแรก โดยจัดให้มีเวทีแสดงความคิดเห็น การระดมความคิดเห็นเพื่อกำหนดนโยบายและการวางแผน ในการพัฒนาคุณภาพของคนในชุมชน

5.2.2 ยึดหลักการทำงานแบบบูรณาการ โดยให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมร่วมกัน โดยเฉพาะหน่วยงานของกระทรวงมหาดไทย กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา และกระทรวงศึกษาธิการ ทั้งนี้ เพื่อให้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น คำแนะนำปรึกษาหารือการมีส่วนร่วมในการวางแผนและจัดกิจกรรมร่วมกันอย่างเป็นระบบ

5.2.3 ยึดหลักการศึกษาค้นคว้าข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลด้านการเล่นกีฬาและการออกกำลังกาย โดยเฉพาะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องมีข้อมูลพื้นฐานด้านการเล่นกีฬาและการออกกำลังกายของท้องถิ่น หรือชุมชนอย่างครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน อาทิเช่น ลานกีฬา สนามกีฬา อุปรกรณ์กีฬา ชมรม สโมสร บุคลากร (ผู้ตัดสินกีฬา ผู้ฝึกสอน ผู้นำการออกกำลังกาย หรือกีฬา ฯลฯ) ความสนใจในกิจกรรมของประชาชนในท้องถิ่น โดยมีการจัดเก็บและปรับปรุงให้เป็นปัจจุบันอย่างเป็นระบบ เพื่อสะดวกและเป็นประโยชน์ต่อการวางแผน และการจัดทำยุทธศาสตร์ของท้องถิ่น ได้อย่างถูกต้องแม่นยำ

5.2.4 ยึดหลักการเตรียมกลไกการทำงาน โดยเฉพาะบุคลากรและโครงสร้างการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีความพร้อมที่จะรับผิดชอบงานบริการ การส่งเสริมการเล่นกีฬาและการออกกำลังกาย และอาสาสมัคร ตลอดจนการจัดให้มีคณะกรรมการส่งเสริมกีฬาและการออกกำลังกาย ซึ่งจะต้องจัดการวางแผน เตรียมการในเรื่องบุคลากร งบประมาณ สถานที่ เครื่องมือ อุปกรณ์และความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงาน

5.2.5 ยึดหลักการบริหารจัดการที่ดี ซึ่งหมายถึงการให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการในเรื่องการส่งเสริมกีฬาและการออกกำลังกายของท้องถิ่น มีระบบการจัดการที่โปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ มีระบบการติดตามประเมินผลและเผยแพร่ต่อสาธารณชน เพื่อให้ทุกคนรับรู้รับทราบการดำเนินงานซึ่งจะช่วยให้เกิดความเลื่อมใส ศรัทธาและการกระตือรือร้นในการช่วยสนับสนุนของมวลชนในท้องถิ่น

5.3 ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

การปฏิบัติงานตามมาตรฐานการส่งเสริมกีฬาอันประกอบด้วยมาตรฐาน 5 ด้าน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องปฏิบัติให้ได้อย่างน้อยที่สุดตามตัวชี้วัดขั้นพื้นฐาน ส่วนตัวชี้วัดขั้นพัฒนาขึ้นอยู่กับศักยภาพของแต่ละองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีขั้นตอนการปฏิบัติงาน ดังต่อไปนี้

5.3.1 จัดตั้งคณะกรรมการส่งเสริมกีฬาและการออกกำลังกาย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตั้งคณะกรรมการ ทำหน้าที่กำหนดนโยบายและศึกษาข้อมูลพื้นฐานด้านการกีฬาของท้องถิ่นเพื่อกำหนดแนวทางเสนอต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คณะกรรมการฯ อาจประกอบด้วยผู้นำของท้องถิ่นและกรรมการซึ่งเป็นผู้แทนหน่วยงานในท้องถิ่นหรือผู้สนใจ ผู้นำชมรม สโมสรกีฬา หรือชมรมการออกกำลังกายของท้องถิ่น ทั้งนี้ตามความเหมาะสมกับการทำงานของแต่ละท้องถิ่น

5.3.2 คณะกรรมการฯ ศึกษาข้อมูลพื้นฐานการกีฬาของท้องถิ่นเพื่อนำมากำหนดนโยบายและแนวทางเพื่อเสนอองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการ

5.3.3 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาแนวทาง/ข้อเสนอของคณะกรรมการ เพื่อนำไปประกอบการจัดทำแผนการส่งเสริมกีฬาของท้องถิ่น

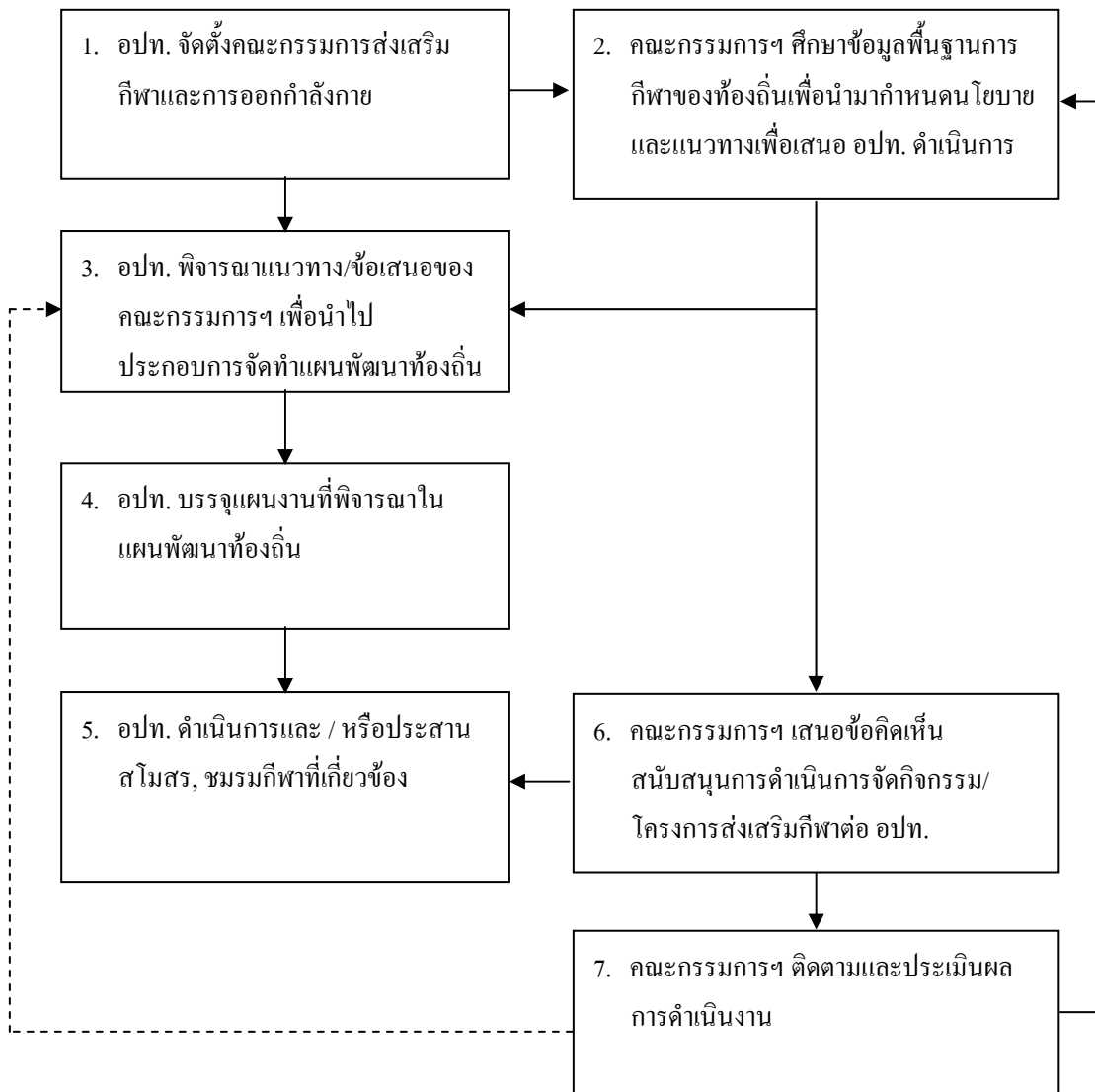
5.3.4 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบรรจุแผนงานที่จัดทำเข้าสู่แผนพัฒนาท้องถิ่น

5.3.5 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการและ/หรือประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อส่งเสริมกีฬาตามมาตรฐานทั้ง 5 ด้านที่กำหนด

5.3.6 คณะกรรมการฯ เสนอข้อคิดเห็นหรือให้การสนับสนุนการดำเนินการกิจกรรม/โครงการส่งเสริมกีฬาต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

5.3.7 คณะกรรมการฯ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน

แผนภูมิ 5.1 ขั้นตอนการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการส่งเสริมกีฬา

5.4 แนวทางการจัดทำข้อมูลพื้นฐานการกีฬาของท้องถิ่น

ฐานข้อมูลการกีฬาในพื้นที่เป็นสิ่งสำคัญซึ่งนำมาใช้ในการวางแผนดำเนินการส่งเสริมกีฬา จึงควรเก็บรวบรวมข้อมูลตามศักยภาพของแต่ละองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนี้

5.4.1 ข้อมูลที่ต้องการ ได้แก่

- 1) สนามกีฬา ลานกีฬา สวนสุขภาพ
- 2) อาคารสถานที่ที่สามารถใช้เป็นที่จัดกิจกรรม ออกกำลังกาย และเล่นกีฬา
- 3) อุปกรณ์กีฬาและอุปกรณ์กีฬาการออกกำลังกาย
- 4) กิจกรรมกีฬาที่จัด
- 5) ชมรม/สโมสรกีฬาของท้องถิ่น ตลอดจนจำนวนสมาชิกเครือข่ายทางด้านกีฬา
- 6) บุคลากรในการส่งเสริมการออกกำลังกายและกีฬาในท้องถิ่น เช่น ผู้นำการออกกำลังกาย

ผู้ฝึกสอน ผู้ตัดสิน ตลอดจนผู้ให้การสนับสนุนกีฬาในท้องถิ่น

- 7) การมีส่วนร่วมของประชาชนและความสนใจของประชาชน

5.4.2 วิธีการเก็บข้อมูล ได้แก่ สอบถาม สัมภาษณ์ สํารวจ

5.4.3 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบสำรวจ

ฯลฯ (รายละเอียดในภาคผนวก ง)

5.5 แนวทางการจัดทำแผนงานและยุทธศาสตร์การส่งเสริมกีฬา

การวางแผนเกี่ยวกับการส่งเสริมการกีฬา และวางแผนเกี่ยวกับการจัดทำงบประมาณ โดยพิจารณาจากพื้นที่เป้าหมาย ภารกิจและการมีส่วนร่วม (Area / Function / Participation : AFP) และการได้รับประโยชน์ของประชาชนในพื้นที่เป็นหลักการจัดทำแผนงาน/โครงการ ควรมีลักษณะบูรณาการและประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย และการมีส่วนร่วมจากประชาชนในพื้นที่ในการจัดทำแผนพัฒนา (แผนยุทธศาสตร์การส่งเสริมกีฬาและแผนงานประจำปี) ควรมอบหมายให้คณะกรรมการส่งเสริมกีฬาและการออกกำลังกายของท้องถิ่นเป็นผู้รับผิดชอบ ซึ่งอาจเชิญผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องมาให้คำปรึกษา

5.5.1 ขั้นตอนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การส่งเสริมกีฬา

- 1) วิเคราะห์สภาพ ปัญหา และความต้องการ ความจำเป็น เกี่ยวกับการส่งเสริมกีฬาในท้องถิ่น ประเมินศักยภาพของชุมชน โดยการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้งปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกในด้านเศรษฐกิจ สังคม ภาวะเป็ยบ โครงสร้างการบริหารองค์กร และประเมินสรุปสถานการณ์ที่เป็นโอกาส ภัยคุกคาม จุดอ่อน จุดแข็งของชุมชน เพื่อนำไปประกอบการจัดทำแผนงานและโครงการ

- 2) จัดทำวิสัยทัศน์ วัตถุประสงค์ ภารกิจหลัก และเป้าหมายการส่งเสริมกีฬาของชุมชน
- 3) จัดทำยุทธศาสตร์และแนวทางการส่งเสริมกีฬาของชุมชน
- 4) กำหนดแผนงาน โครงการและตัวชี้วัด
- 5) กำหนดแนวทางและระบบการติดตามประเมินผลการดำเนินงาน

5.5.2 องค์ประกอบและสาระสำคัญของแผน

ส่วนที่หนึ่ง ประกอบด้วย หลักการและเหตุผลในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การส่งเสริมกีฬา วิสัยทัศน์ วัตถุประสงค์ และภารกิจหลัก

ส่วนที่สอง ประกอบด้วย รายละเอียดของแผนยุทธศาสตร์ซึ่งประกอบด้วย แผนงาน โครงการ

ส่วนที่สาม การติดตามประเมินผล ระบุแนวทางและระบบการติดตามประเมินผลการดำเนินงาน เพื่อให้ทราบถึงความก้าวหน้า ปัญหา และข้อจำกัดของการดำเนินงานตามแผน รวมทั้งกำหนดตัวชี้วัด ผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของแผน รวมทั้งผลกระทบของการดำเนินงานตามแผน

5.5.3 จัดหางบประมาณ และจัดสรรงบประมาณ เพื่อสนับสนุน โครงการและกิจกรรม โดยที่มาของงบประมาณอาจมาจาก

- 1) งบประมาณที่ได้รับการจัดสรรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- 2) งบประมาณจากภาครัฐหรือจังหวัดหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- 3) กองทุนและมูลนิธิต่างๆ
- 4) ผู้สนับสนุนจากภาคธุรกิจเอกชน
- 5) สิทธิประโยชน์ต่างๆ

5.5.4 จัดหาบุคลากรรับผิดชอบงานส่งเสริมกีฬา บุคลากรที่ทำหน้าที่ในงานส่งเสริมกีฬาควรมีคุณสมบัติดังนี้

- 1) มีความรู้ในเรื่องการเล่นกีฬาและการออกกำลังกาย
- 2) มีทักษะในการปฏิบัติงาน สามารถประสานงานได้ดี
- 3) สามารถจัดกิจกรรมกีฬาได้
- 4) สามารถวางแผนและกำหนดแผนงานได้อย่างมีระบบ
- 5) เป็นผู้นำด้านการกีฬาได้
- 6) สามารถส่งเสริมและกระตุ้นให้ชุมชนสนใจเล่นกีฬาได้อย่างทั่วถึง

หลักการจัดหาบุคลากรเข้าทำงานด้านการส่งเสริมกีฬาคือ จัดหาบุคลากรที่มีคุณสมบัติเหมาะสมกับงาน พัฒนาให้เป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าและดำรงรักษาไว้ โดยให้บุคคลมีความพึงพอใจในการทำงาน

5.5.5 ติดต่อประสานงานกับหน่วยงานในชุมชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการกีฬา ซึ่งสามารถประสานงานเพื่อขอความร่วมมือ (รายละเอียดในภาคผนวก ก) ได้แก่

- 1) การกีฬาแห่งประเทศไทย
  - 2) สำนักงานพัฒนาการกีฬาและนันทนาการ
  - 3) สมาคมกีฬาแห่งประเทศไทย
  - 4) คณะกรรมการกีฬาจังหวัด
  - 5) สมาคมกีฬาจังหวัด
  - 6) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายในจังหวัด
  - 7) บริษัทห้างร้าน
- ฯลฯ

5.5.6 การประชาสัมพันธ์และการให้ความรู้แก่ประชาชน มีการณรงค์ ประชาสัมพันธ์ด้านการเล่นกีฬาและการออกกำลังกายอย่างต่อเนื่องเป็นประจำ โดยเน้นให้ประชาชนเห็นความสำคัญของการเล่นกีฬาและการออกกำลังกาย กระตุ้นให้ประชาชนเข้าร่วมเล่นกีฬาและดูกีฬามากขึ้น ปลูกจิตสำนึกให้ประชาชนทุกกลุ่มมีนิสัยรักการเล่นกีฬาและการออกกำลังกาย จนถึงปฏิบัติเป็นวิถีชีวิตประจำวัน การประชาสัมพันธ์และให้ความรู้แก่ประชาชน สามารถกระทำได้โดยผ่านสื่อหลายรูปแบบ อาทิเช่น

- 1) วิทยุกระจายข่าว
  - 2) แผ่นป้ายโฆษณา
  - 3) แผ่นพับ / ใบปลิว
  - 4) ป้ายโปสเตอร์
  - 5) วิทยุชุมชน
  - 6) หอกระจายข่าวหมู่บ้าน
  - 7) ป้ายนิเทศก์ / ป้ายผ้า
  - 8) รถโฆษณาประชาสัมพันธ์เคลื่อนที่
- ฯลฯ

5.5.7 การดำเนินงานตามแผนงานและยุทธศาสตร์

1) การปฏิบัติตามแผนงานจำเป็นต้องมีการบูรณาการแผนงานและโครงการ การปรับปรุงกลไกการดำเนินงานและการเตรียมบุคลากรให้สามารถบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2) โครงการและแผนงานควรเป็นการส่งเสริมกีฬาในทุกกลุ่มเป้าหมาย คือ ทุกเพศ ทุกวัย และทุกกลุ่มประชาชน

5.5.8 การติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน การดำเนินงานการส่งเสริมกีฬาจะประสบความสำเร็จเพียงใด ขึ้นอยู่กับการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ โดยพิจารณาจากตัวชี้วัด มีการติดตามประเมินผลเป็นระยะๆ และจัดทำรายงานผลการดำเนินงานประจำปี รวมทั้งนำข้อมูลที่ได้จากการติดตามประเมินผลมาใช้ประโยชน์ในการกำหนดแผนงานและโครงการประจำปีอย่างต่อเนื่อง

5.6 แนวทางการดำเนินงานเพื่อจัดบริการด้านการส่งเสริมการเล่นกีฬาและการออกกำลังกาย

(1) การสนับสนุนให้ประชาชนที่สนใจและรักการเล่นกีฬา หรือการออกกำลังกาย รวมตัวกัน จัดตั้งชมรม หรือสโมสรขึ้นในท้องถิ่น ทั้งนี้ โดยไม่จำกัดจำนวนชมรมหรือชนิดของกีฬา ซึ่งขึ้นอยู่กับความสนใจ

(2) อำนวยความสะดวกหรือช่วยจัดหาที่ทำการของชมรมต่างๆ เพื่อสะดวกต่อการติดต่อประสานงานหรือเป็นศูนย์กลางในการเผยแพร่กิจกรรมต่างๆ ของชมรม

(3) การจัดทำหรือสร้างศูนย์เก็บอุปกรณ์กีฬา หรือเครื่องมือ เครื่องใช้ในการออกกำลังกาย มีการจัดทำบัญชี และการจัดเก็บที่เป็นระเบียบระบบที่ดี เพื่อให้บริการแก่ประชาชนและชมรมต่างๆ ของท้องถิ่น

(4) การขอการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิเช่น สาธารณสุขจังหวัด โรงพยาบาล มหาวิทยาลัย หรือสถาบันที่มีการสอนวิชาพลศึกษา หรือวิทยาศาสตร์การกีฬา ช่วยสนับสนุนในการจัดบริการตรวจสุขภาพ และสมรรถภาพทางกายแก่ประชาชนในท้องถิ่น รวมทั้ง บริการให้คำแนะนำในการเล่นกีฬาและการออกกำลังกายที่ถูกต้องอย่างน้อย เดือนละ 1 ครั้ง เป็นประจำ

(5) การสำรวจและรวบรวมข้อมูลของบุคคล หรือคณะบุคคลที่ทำคุณประโยชน์แก่ท้องถิ่น ในด้านการส่งเสริมการเล่นกีฬาหรือการออกกำลังกาย และเชิดชูยกย่องเพื่อเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ชุมชนเป็นประจำ

(6) การประชาสัมพันธ์ เผยแพร่กิจกรรมกีฬาต่างๆ ของท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชนรับทราบ และเข้าร่วมกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง

(7) การบรรจุแผนหรือยุทธศาสตร์ด้านการส่งเสริมการกีฬาและการออกกำลังกายในแผนพัฒนาท้องถิ่น หรือแผนยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งแผนระยะสั้นและระยะยาว เพื่อให้มีการจัดสรรงบประมาณ และนำไปสู่การดำเนินงานตามแผนอย่างต่อเนื่อง

(8) การจัดให้มีการติดตามประเมินผลงานด้านการส่งเสริมกีฬาและการออกกำลังกายของท้องถิ่นประจำปี และจัดทำรายงานประชาสัมพันธ์เผยแพร่

5.7 หลักเกณฑ์ในการจัดหาอุปกรณ์กีฬา

5.7.1 อุปกรณ์กีฬาโดยทั่วไป แบ่งออกเป็น 2 กลุ่มคือ

1) อุปกรณ์ที่ติดตั้งหรือใช้ประจำกับสนามกีฬา ซึ่งได้แก่ อุปกรณ์กรีฑา เช่น รั้วกระโดด เบาะรองกระโดดสูง กระโดดค้ำ รวมทั้งเสาและไม้พาด กีฬาบาสเกตบอล เช่น แป้นและห่วง รวมทั้งตาข่ายของห่วง กีฬาโอลิมปิกบอล เช่น เสาชิงตาข่าย ตาข่าย และแป้นยางปูพื้น กีฬาฟุตบอล เช่น เสาประตูและตาข่าย ประตู กีฬามวย เช่น เวที แป้นผ้าปูพื้น เชือกกั้นเวที กระสอบทราย เป็นต้น นอกจากนี้อาจจะมีเครื่องจับเวลา เครื่องเสียง และไฟส่องสนาม ซึ่งถือเป็นอุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับสนามแข่งขันที่มีมาตรฐานค่อนข้างสูง เพราะราคาแพง และทางราชการถือเป็นครุภัณฑ์

2) อุปกรณ์ที่ถือเป็นวัสดุสิ้นเปลือง ได้แก่ ลูกบอลต่างๆ นวม เป่าล่อ ไม้เร็กเก็ต ไม้ปิงปอง ลูกขนไก่ เชือกกระโดด ห่วงยาง เป็นต้น อุปกรณ์เหล่านี้บางชนิดกีฬาที่อาจจะมีราคาแพง และใช้สิ้นเปลืองมาก เช่น ลูกขนไก่ บางชนิดราคาอาจค่อนข้างสูง แต่ถ้ารู้จักใช้ และเก็บรักษาถูกวิธี จะสามารถใช้ได้ยาวนาน เช่นลูกบอลชนิดต่างๆ ซึ่งทำด้วยหนังแท้หรือหนังเทียม ลูกบอลยางหรือลูกเปตอง

5.7.2 การจัดหาหรือจัดซื้อ โดยทั่วไปอุปกรณ์กีฬาที่มีจำหน่ายในท้องตลาดจะมีอยู่ 2 มาตรฐานคือ

1) มาตรฐานฝึกซ้อม เป็นอุปกรณ์ที่ใช้สำหรับการฝึกซ้อม ซึ่งราคาค่อนข้างถูกกว่าแต่มีคุณภาพและราคาที่หลากหลาย วิธีที่จะให้ได้อุปกรณ์ฝึกซ้อมที่มีคุณภาพดีพอใช้ และราคาที่เหมาะสม ให้ผู้เชี่ยวชาญด้านกีฬานั้นๆ เป็นผู้พิจารณาหรือให้คำแนะนำ รวมทั้งการดูแล การเก็บรักษา ซึ่งหากมีการดูแลและการเก็บรักษาที่ดี จะสามารถยืดอายุการใช้งานของอุปกรณ์ดังกล่าวให้ใช้ได้ยาวนานยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตาม อุปกรณ์ที่ใช้สำหรับการฝึกซ้อม แม้ว่าจะมีราคาถูกกว่า แต่อายุการใช้งานก็จะสั้นกว่า

2) มาตรฐานแข่งขัน เป็นอุปกรณ์ที่ใช้สำหรับการแข่งขันเฉพาะ หากไม่ได้มุ่งหวังที่จะให้ผู้ใช้คุ้นเคยกับอุปกรณ์เพื่อเข้าร่วมการแข่งขันแต่อย่างใด ก็ไม่จำเป็นต้องซื้ออุปกรณ์มาตรฐานนี้ เพราะมีราคาค่อนข้างแพง แม้ว่าคุณภาพจะดีกว่าและมีความคงทน มีอายุการใช้งานที่นานกว่า แต่บางครั้งอาจไม่มีความเหมาะสมกับสภาพพื้นสนามที่ใช้อยู่ เช่น ลูกบอลที่ทำด้วยหนัง ไม่ควรใช้กับพื้นสนามซีเมนต์ เพราะจะทำให้ผิวของลูกบอลเสียได้ง่าย เนื่องจากลูกบอลหนังถูกออกแบบมาสำหรับใช้กับสนามพื้นยางหรือพื้นหญ้า และพื้นไม้ปาร์เก้ เท่านั้น

3) ในการจัดหาหรือจัดซื้ออุปกรณ์กีฬาสามารถศึกษารายละเอียดได้จากภาคผนวก ก

5.7.3 ข้อควรคำนึงถึงในการจัดหาอุปกรณ์กีฬา คือ

- 1) วัตถุประสงค์ของการใช้งาน เพื่อการฝึกซ้อมหรือเพื่อการแข่งขัน
- 2) มาตรฐานของสนามหรือพื้นสนามกีฬา หากอุปกรณ์มีคุณภาพที่ดี แต่สนามหรือพื้นสนามไม่ดีหรือไม่เหมาะสมกับอุปกรณ์ ก็จะทำให้การใช้งานของอุปกรณ์ไม่คงทน และเสียหายประมาณมากโดยไม่จำเป็น
- 3) งบประมาณ เนื่องจากอุปกรณ์ที่ใช้ในการแข่งขัน มีราคาค่อนข้างแพง หากมีงบประมาณจำกัด จะสามารถซื้อได้จำนวนน้อย
- 4) การเก็บรักษา ถึงแม้ว่าจะเป็นอุปกรณ์ที่มีคุณภาพดี หากมีการใช้หรือการดูแล การเก็บรักษาไม่ดี ก็ทำให้อุปกรณ์เสื่อมสภาพได้เร็ว เช่นเดียวกับอุปกรณ์ที่มีมาตรฐานสำหรับการฝึกซ้อม

5.7.4 ข้อเสนอแนะในการจัดหาหรือจัดซื้ออุปกรณ์กีฬา มีดังนี้

- 1) ไม่จำเป็นต้องจัดหาอุปกรณ์ครบทุกชนิดกีฬา ควรมีการสำรวจความสนใจการเล่นกีฬาของเยาวชนหรือประชาชนในท้องถิ่น ว่าสนใจและนิยมเล่นกีฬานิดใดมากที่สุด จากนั้นจึงนำผลการสำรวจดังกล่าวมาพิจารณาจัดหาอุปกรณ์
- 2) คำนึงถึงวัตถุประสงค์ของการนำไปใช้ ว่าใช้เพื่อการแข่งขัน หรือเพื่อการฝึกซ้อม ประเทศไทยถือเป็นผู้ส่งออกอุปกรณ์กีฬาที่สำคัญประเทศหนึ่ง จึงควรจัดซื้ออุปกรณ์กีฬาจากบริษัทผู้ผลิตโดยตรง จะทำให้ได้อุปกรณ์กีฬาที่มีมาตรฐานและคุณภาพดี ทั้งยังสามารถซื้อหาได้ในราคาถูกกว่าท้องตลาด โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากมีการจัดซื้อเป็นจำนวนมาก
- 3) ควรเตรียมการบุคลากรที่จะรับผิดชอบในการดูแล การเก็บรักษาอุปกรณ์กีฬาที่จัดซื้อจัดหา ซึ่งต้องมีการดูแลรักษาที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ และเพื่อให้สามารถใช้งานได้อย่างเต็มประสิทธิภาพและเต็มอายุการใช้งาน อีกทั้งยังเป็นการป้องกันการสูญหายด้วย โดยการจัดการอบรมการใช้งาน การเก็บรักษาที่ถูกต้อง หรือส่งไปศึกษาหาความรู้จากบริษัทผู้ผลิตโดยตรง
- 4) กรณีที่มีอุปกรณ์จำนวนมาก ควรมีอาคารหรือห้องจัดเก็บอุปกรณ์กีฬาเป็นการเฉพาะ และควรมีชั้นวางหรือที่ใส่อุปกรณ์ ทำให้เก็บง่าย หายก็รู้ คู่ก็สบายตา อนึ่งห้องหรืออาคารที่เก็บอุปกรณ์ควรเป็นที่โล่ง โปร่ง อากาศถ่ายเทได้ดี เนื่องจากประเทศไทยเป็นประเทศที่มีภูมิอากาศร้อนมาก และในฤดูฝน อากาศมีความชื้นสูง ซึ่งอุณหภูมิที่ร้อนมากและอากาศที่มีความชื้นสูง จะทำให้อุปกรณ์ที่ทำด้วยหนังหรือยางมีอายุการใช้งานสั้น
- 5) ควรทำบัญชีอุปกรณ์กีฬาไว้ให้ครบถ้วน และเป็นปัจจุบันอยู่เสมอ สามารถตรวจสอบได้สะดวกและควรทำสัญลักษณ์ของหน่วยงานเจ้าของอุปกรณ์ พร้อมกับวัน เดือน ปี ที่ได้รับอุปกรณ์มา เนื่องจากอุปกรณ์กีฬาบางชนิดมีอายุการใช้งานหากเก็บไว้นาน โดยไม่มีการนำไปใช้งานก็จะทำให้หมดอายุการใช้งานได้เช่นเดียวกัน

5.8 การมีส่วนร่วมของประชาชน

การมีส่วนร่วมของประชาชน เป็นสิ่งสำคัญในการบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการส่งเสริมกีฬานั้นการมีส่วนร่วมของประชาชน ตั้งแต่การร่วมมือ ร่วมคิด ร่วมปฏิบัติ และร่วมติดตาม ประเมินผล

เป้าหมาย คือ ประชาชนทุกเพศ ทุกวัย และทุกกลุ่ม รวมทั้งผู้พิการ มีโอกาสและสามารถเข้าร่วม กิจกรรมการส่งเสริมกีฬาได้อย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง

5.8.1 รูปแบบของการมีส่วนร่วม

1) ประชาชนมีส่วนร่วมในการเล่นกีฬาและการออกกำลังกายตามความสนใจ ความต้องการ ความถนัด และความเหมาะสมของแต่ละคน ประชาชนได้ร่วมออกกำลังกาย เล่นกีฬาอย่างสม่ำเสมอ อย่างน้อยวันละ 30 นาที และรักการเล่นกีฬาเป็นส่วนหนึ่งของชีวิต

2) ประชาชนมีส่วนร่วมในการดูกีฬา มีความรู้ ความเข้าใจ และรู้จักวัฒนธรรมในการดูกีฬา สามารถปฏิบัติตนเป็นผู้ดูกีฬาที่ดี

3) ประชาชนมีส่วนร่วมในการให้การสนับสนุนการกีฬา โดยให้ความร่วมมือด้านต่างๆ เช่น บริหารจัดการส่งเสริมกีฬา สนับสนุนงบประมาณการกีฬา ชักชวนให้ผู้อื่นเข้าร่วมกิจกรรมกีฬา และให้ข้อเสนอแนะในการส่งเสริมกีฬาในท้องถิ่น

5.8.2 ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน

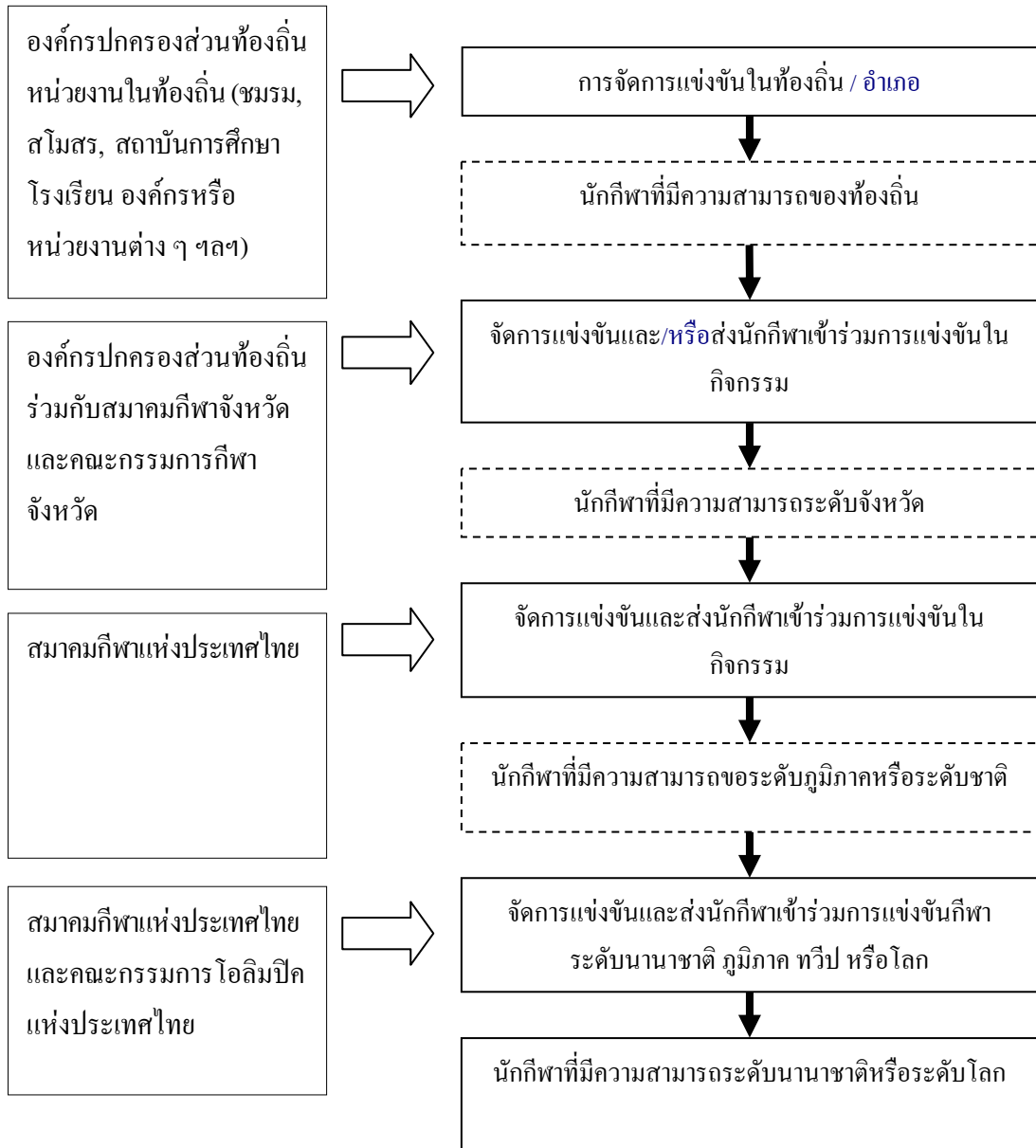
- 1) ความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติที่มีต่อการกีฬาและการออกกำลังกาย
- 2) ความสนใจและความต้องการ การเล่นกีฬาและการออกกำลังกาย
- 3) เศรษฐกิจ
- 4) สังคมและวัฒนธรรม
- 5) ระยะเวลา
- 6) สถานที่ ความสะดวก ความสะอาด และความปลอดภัย

5.8.3 เงื่อนไขที่มีผลต่อความสำเร็จในการบริหารการมีส่วนร่วมของประชาชน

- 1) ผู้นำองค์กรและทีมงาน มีนโยบายชัดเจนและมีความมุ่งมั่นในการปฏิบัติงาน
- 2) การจัดกิจกรรมกีฬา ก่อให้เกิดกระแสความนิยมความสนใจของประชาชนมากน้อยเพียงใด
- 3) ความร่วมมือของประชาชน ประชาชนมีความกระตือรือร้นที่จะให้ความร่วมมือ

5.9 ความเชื่อมโยงของการส่งเสริมกีฬาเพื่อความเป็นเลิศจากระดับท้องถิ่นสู่ความเป็นเลิศ

แผนภูมิ 5.2 ความเชื่อมโยงของการส่งเสริมกีฬาเพื่อความเป็นเลิศจากระดับท้องถิ่นสู่ความเป็นเลิศ

5.10 เจาะใจสู่ความสำเร็จในการส่งเสริมกีฬาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

5.10.1 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีนโยบายที่ชัดเจนในการส่งเสริมกีฬา และเชื่อมั่นในประโยชน์และคุณค่าของกีฬาต่อการส่งเสริมสุขภาพและคุณภาพของคน

5.10.2 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกหน่วยงานต้องมีแผนยุทธศาสตร์ในด้านการส่งเสริมกีฬาสำหรับประชาชน

5.10.3 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องบรรจุแผนงานการส่งเสริมกีฬาเข้าไปในแผนยุทธศาสตร์ขององค์กร ทั้งแผนระยะสั้นและระยะยาว ทั้งนี้ต้องให้สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ด้านการส่งเสริมกีฬาของจังหวัด

5.10.4 การจัดทำแผนยุทธศาสตร์การส่งเสริมกีฬา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำเป็นต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญหรือผู้มีความรู้ทางด้านนี้โดยเฉพาะ ซึ่งอาจขอความร่วมมือหรือการสนับสนุนจากการกีฬาแห่งประเทศไทย สำนักพัฒนากีฬาและนันทนาการ หรือสถาบันที่มีผู้เชี่ยวชาญโดยเฉพาะ

5.10.5 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรมีเจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรงต่อการปฏิบัติงานด้านการส่งเสริมกีฬาของท้องถิ่น และมีคุณสมบัติทางด้านกีฬาหรือการพลศึกษา

5.10.6 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำเป็นต้องใช้งบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชนเพื่อดำเนินการในด้านการก่อสร้าง คู่มือ ทุนบำรุง และการใช้ในกิจกรรมต่างๆ